

Nr 122.

*Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående
inrättande av en tandpoliklinik vid flottans station i
Stockholm; given Stockholms slott den 10 april 1915.*

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att för beredande av ersättning åt tandläkare och till anskaffande av nödiga förbrukningsartiklar vid en tandpoliklinik vid flottans station i Stockholm må årligen från och med år 1915 av förslagsanslaget till sjukvård för marinen tagas i anspråk ett belopp av högst 1,500 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Dan. Broström.

*Utdrag av protokollet över sjöförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 10 april 1915.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Broström anförde härefter:

I underdånig skrivelse den 3 december 1914 har marinförvaltningen gjort framställning om anvisande av erforderliga medel för inrättande av en tandpoliklinik vid flottans station i Stockholm samt därvid anført huvudsakligen följande.

Manskap, tillhörande flottans station i Stockholm eller sjöstyrkor, som vore förlagda i stadens närhet, åtnjöte för närvarande kostnadsfri vård för tandsjukdomar å den enligt beslut av 1906 års riksdag inrättade polikliniken vid garnisonssjukhuset i Stockholm. Då emellertid antalet patienter, som sökte vård vid nämnda poliklinik, vore synnerligen stort, kunde ofta en patients behandling påbörjas först efter lång väntan och, i anseende till det inskränkta antalet mottagningstimmar i veckan, i allmänhet slutföras först efter en avsevärd tidrymd. Exempel härpå hade i synnerhet på senare tid ej sällan förekommit beträffande

marinens manskap, till bestyrkande varav ämbetsverket åberopade en bifogad, av högste befälhavaren över kustflottan avgiven rapport i ämnet. Det sålunda påpekade förhållandet måste tydligen medföra avsevärd olägenhet, framför allt i fråga om sjökommenderad personal, som tillfälligtvis uppehölle sig i Stockholm.

Då någon förbättring uti ifrågavarande avseende icke torde kunna förväntas, så länge flottans manskap vore hänvisat till garnisonssjukhusets tandpoliklinik, hade marinförvaltningen efter noggrann prövning funnit den enda fullt tillfredsställande lösningen av frågan vara upprättandet av en särskild tandpoliklinik för marinens manskap inom flottans stations i Stockholm område. Inom nämnda område torde lokal för en sådan poliklinik med lätthet och utan särskilda kostnader kunna beredas. Vad kostnaderna för ordnandet av tandvården vid polikliniken beträffade, torde de komma att utgöra *dels* för anskaffande av de för tandpolikliniken erforderliga instrument m. m. för en gång 1,000 kronor och *dels* för beredande av ersättning åt tandläkare och anskaffande av nödiga förbrukningsartiklar årligen 1,500 kronor. Marinförvaltningen ansåge, att förstnämnda belopp kunde av ämbetsverket förskjutas med omhänderhavande medel och sistnämnda belopp, vilket borde utgå från och med innevarande år, bestridas av förslagsanslaget till sjukvård för marinen, utan att detta anslag enligt ämbetsverkets uppfattning i följd därav behövde undergå någon förhöjning.

Häröver har arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse anbefallts att avgiva utlåtande, varefter till nämnda styrelse överlämnats för att i samband därmed tagas i övervägande en av nämnde högste befälhavare gjord framställning i ämnet av den 11 nästlidna mars.

Av högste befälhavaren har därvid framhållits, att det praktiskt taget syntes vara så gott som omöjligt för kustflottans personal att erhålla tandvård å garnisonssjukhusets tandpoliklinik, samt att det vid de tyvärr synnerligen dåliga tandförhållanden, som existerade bland kustflottans personal, syntes vara en trängande nödvändighet, att förevarande fråga snarast möjligt bleve ordnad. Det av marinförvaltningen i sådant avseende framlagda förslaget syntes högste befälhavaren erbjuda en verkligt god lösning.

Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse har därefter den 24 nästlidna mars avgivit underdånigt utlåtande i ärendet och därvid överlämnat yttrande från chefläkaren vid garnisonssjukhuset i Stockholm.

Bemälde chefläkares yttrande innehåller, att den vid sjukhuset befintliga tandpolikliniken för närvarande icke kunde på ett tillfredsställande sätt tillgodose garnisonens och marineus behov av tandvård

samt att, då erforderlig utvidgning av poliklinikens verksamhet förutsatte avsevärt större lokaler, men sådana icke under nuvarande förhållanden kunde anskaffas vid sjukhuset, en ny tandpoliklinik för flottans behov vore nödvändig.

Med instämmande i chefläkarens yttrande har sjukvårdsstyrelsen för egen del framhållit, att upprättandet av en tandpoliklinik inom flottans stations i Stockholm område skulle bland annat medföra de fördelarna, att garnisonens personal finge en fullständigare tandvård än hittills varit möjligt samt att flottans personal skulle inbespara tjänstetid genom den nya poliklinikens förläggande till det närbelägna stationsområdet; och har sjukvårdsstyrelsen på grund härav tillstyrkt bifall till den föreliggande framställningen.

Departements-
chefens
yttrande.

Det av myndigheterna med styrka framhållna behovet av en tandpoliklinik vid flottans station i Stockholm för manskap, tillhörande denna station och sjöstyrkor, förlagda i stadens närhet, synes mig vara av beskaffenhet att böra snarast möjligt tillgodoses. Genom vad i ärendet förekommit lärers vara till fullo ådagalagt, att den vid garnisonssjukhuset i Stockholm inrättade tandpolikliniken, som har att behandla allt det manskap, som är berättigat till inträde å garnisonssjukhuset (personal från de i Stockholm eller dess närhet förlagda eller dit kommanderade truppförband, militära skolor eller utbildningskurser, tillhörande armén, samt från flottan), icke kan på nöjaktigt sätt bereda tandvård även för flottans manskap. Då med hänsyn till de lokala förhållandena vid garnisonssjukhuset en utvidgning av denna polikliniks verksamhet till erforderlig utsträckning icke kan ifrågakomma, torde annan utväg icke förefinnas än att inrätta en enbart för flottans manskap avsedd tandpoliklinik vid Stockholms station.

Enligt vad marinförvaltningen meddelat, behöva några medel icke avses för beredande av lokal för den sålunda föreslagna polikliniken.

Mot det beräknade beloppet av kostnaderna för ordnandet av tandvården vid polikliniken i fråga har jag icke något att erinra.

Beträffande den för en gång erforderliga kostnaden, 1,000 kronor, för anskaffande av för tandpolikliniken behövliga instrument m. m., vilken utgift lämpligen synes mig kunna bestridas av femte huvudtitelns allmänna besparingar, torde jag framdeles hos Eders Kungl. Maj:t få göra framställning om utverkande av riksdagens medgivande, att detta belopp må för nämnda ändamål utgå av berörda besparingar.

Den årliga kostnaden, 1,500 kronor, till beredande av ersättning åt tandläkare och anskaffande av nödiga förbrukningsartiklar torde, så-

som marinförvaltningen föreslagit, kunna få utgå av förslagsanslaget till sjukvård för marinen, men lärer detta jämförelsevis obetydliga belopp icke i och för sig behöva föranleda höjning av nämnda anslag, vilket i 1915 års stat är uppfört med ett belopp av 115,960 kronor. Emellertid lärer riksdagens medgivande böra inhämtas därtill, att av berörda anslag må för ändamålet i fråga årligen tagas i anspråk sagda belopp.

Jag vill i detta sammanhang erinra, att jämlikt 1907 års riksdags beslut en tandpoliklinik är inrättad vid flottans station i Karlskrona samt att vid 1912 års riksdag vidtagits erforderlig åtgärd för ordnande av tandvården för kustartilleriets manskap.

På grund av vad sålunda anförts hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att för beredande av ersättning åt tandläkare och till anskaffande av nödiga förbrukningsartiklar vid en tandpoliklinik vid flottans station i Stockholm må årligen från och med år 1915 av förslagsanslaget till sjukvård för marinen tagas i anspråk ett belopp av högst 1,500 kronor.

Till vad departementschefen sålunda hemställt täcktes Hans Maj:t Konungen, på tillstyrkan av statsrådets övriga ledamöter, lämna nådigt bifall; och skulle proposition till riksdagen avlätas av den lydelse, en vid detta protokoll fogad bilaga utvisar.

Ur protokollet:

Yngve Sahlin.